

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tribunal Poenitentiae Sev Libri Dvo Prior De Poenitente Ut Reo Posterior De Confessario Ut Judice

Stoz, Matthäus

Anno M.DC.LXXXIX.

Decretum S. D. N. Innocentij XI. de alijs LXV. sententijs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37144

Anno à Nativitate D. N. JESU CHRISTI millesimo sexcentesimo sexagesimo sexto, Indictione quartâ, die verò 23. mensis Martii, Pontificatus autem Sanctiss. in Christo Patris D. N. D. Alexandri Divina providentia Papæ VII. anno undecimo, supradictum Decretum affixum & publicatum fuit ad valvas Basilicæ Principis Apostolorum, Cancellaria Apostolica, ac in acie Campi Floræ, ac in aliis locis solitis & consuetis Urbis per me Carolum Melanum ejusdem Sanctiss. D. N. Papæ, & sanctissima Inquisitionis Cursorem.

DECRETUM

S. D. N.

INNOCENTII PAPÆ XI.

Feria V. Die 2. Martii. 1679.

In Generali Congregatione Sanctæ Romanæ & Universalis Inquisitionis habitâ in Palatio Apostolico Vaticano coram Sanctissimo D. N. D. Innocentio Divinâ Providentiâ Papa XI. ac Eminentissimis, & Reverendissimis Dominis S. R. E. Cardinalibus in tota Republica Christiana contra hæreticam pravitatem Generalibus Inquisitoribus à Sanctâ Sede Apostolica specialiter Deputatis.

SANCTISSIMUS D. N. Innocentius Papa XI. prædictus ovium sibi à DEO Screditarum Saluti sedulò incumbens, & salubre opus in segregandis noxiis Doctrinarum pascuis ab innoxiiis à fel. record. Alexandro VII. Prædecessore suo inchoatum profèqui volens, plurimas propositiones partim ex diversis, vel libris, vel Thesisibus, seu scriptis excerptas, & partim noviter adinventas Theologorum plurium examini, & deinde Eminentissimis & Reverendissimis Dominis Cardinalibus contra hæreticam pravitatem Generalibus Inquisitoribus subjecit. Quibus propositionibus sedulò, & accuratè sæpiùs discussis eorundem Eminentissimorum Cardinalium, & Theologorum votis per Sanctitatem suam auditis, Idem Sanctissimus D. N. repositè mature consideratâ, statuit, & decrevit, pro nunc sequentes propositiones

positiones, & unamquamque ipsarum, sicut jacent, ut minimùm tanquam scandalosas, & in praxi perniciosas, esse damnandas, & prohibendas, sicuti eas damnat, & prohibet. Non intendit tamen Sanctitas sua per hoc Decretum alias propositiones in ipso non expressas, & Sanctitati suæ quomodolibet, & ex quacunque parte exhibitas vel exhibendas ullatenus approbare.

1. Non est illicitum in Sacramentis conferendis sequi opinionem probabilem de valore Sacramenti relicta tutiore; nisi id veter lex, Conventio, aut periculum gravis damni incurrendi. Hinc sententia probabilis tantùm utendum non est in collatione Baptismi, Ordinis Sacerdotalis, aut Episcopalis.

2. Probabiliter existimo, Judicem posse judicare juxta opinionem etiam minùs probabilem.

3. Generatim dum probabilitate, sive intrinseca, sive extrinseca, quantumvis tenui, modò à probabilitatis finibus non exeatur, confisi aliquid agimus, semper prudenter agimus.

4. Ab infidelitate excusabitur infidelis, non credens, ductus opinione minùs probabili.

5. An peccet mortaliter, qui actum dilectionis DEI semel tantùm in vita eliceret, condemnare non audemus.

6. Probabile est, ne singulis quidem rigorosè quinquenniis per se obligare præceptum charitatis erga DEUM.

7. Tunc solùm obligat, quando tenemur justificari, & non habemus aliam viam, quâ justificari possumus.

8. Comedere, & bibere usque ad satietatem ob solam voluptatem non est peccatum; modò non obsit valetudini; quia licitè potest appetitus naturalis suis actibus frui.

9. Opus conjugii ob solam voluptatem exercitum omnipenitus caret culpâ, ac defectu veniali.

10. Non tenemur proximum diligere actu interno, & formali.

11. Præcepto proximum diligendi satisfacere possumus per solos actus externos.

12. Vix in sæcularibus invenies, etiam in Regibus, superfluum statui. Et ita vix aliquis tenetur ad eleemosynam, quando tenetur tantùm ex superfluo statui.

13. Si cum debita moderatione facias, potes absque peccato mortali de vita alicujus tristari, & de illius morte naturali gaudere, illam inefficaci affectu petere, & desiderare; non quidem ex displicentia personæ, sed ob aliquod temporale emolumentum.

14. Licitum est absoluto desiderio cupere mortem Patris, non quidem, ut malum Patris, sed ut bonum cupientis, quia nimirum ei obventura est pinguis hæreditas.

15. Licitum est Filio gaudere de patricidio Parentis, à se in ebrietate perpetrato, propter divitias inde ex hereditate consecutas.
16. Fides non censetur cadere sub præceptum speciale, & secundum se.
17. Satis est, actum fidei semel in vita elicere.
18. Si à potestate publica quis interrogetur, fidem ingenuè confiteri, ut DEO & fidei gloriosum confulo; tacere, ut peccaminosum per se non damno.
19. Voluntas non potest efficere, ut assensus fidei in se ipso sit magis firmus, quam mereatur pondus rationum ad assensum impellentium.
20. Hinc potest quis prudenter repudiare assensum, quem habebat supernaturalalem.
21. Assensus fidei supernaturalis & utilis ad salutem, stat cum noticia solum probabili revelationis, imò cum formidine, quâ quis formidet, ne non sit locutus DEUS.
22. Non nisi fides unius DEI necessaria videtur necessitate mediæ, non autem explicita Remuneratoris.
23. Fides latè dicta ex Testimonio creaturarum, similive motivo ad justificationem sufficit.
24. Vocare DEUM in Testem mendacii levis non est tanta irreverentia, propter quam velit, aut possit damnare hominem.
25. Cum causâ licitum est jurare sine animo jurandi, sive res sit levis, sive gravis.
26. Si quis vel solus, vel coram aliis, sive interrogatus, sive propriâ sponte, sive recreationis causâ, sive quocunque alio fine juret, se non fecisse aliquid, quod revera fecit, intelligendo intra se aliquid aliud, quod non fecit, vel aliam viam ab ea, in qua fecit, vel quodvis aliud additum verum, revera non mentitur, nec est perjurus.
27. Causâ justa utendi his amphibologiis est, quoties id necessarium, aut utile est ad salutem corporis, honorem, res familiares tuendas, vel ad quemlibet alium virtutis actum, ita ut veritatis occultatio censetur tunc expediens, & studiosa.
28. Qui mediante commendatione, vel munere ad Magistratum, vel officium publicum promotus est, poterit cum restrictione mentali præstare juramentum, quod de mandato Regis à similibus solet exigi, non habito respectu ad intentionem exigentis, quia non tenetur fateri crimen occultum.
29. Urgens metus gravis est causâ justa Sacramentorum administrationem simulandi.
30. Fas est viro honorato occidere invasorem, qui nititur calumniam inferre, si aliter hæc ignominia vitari nequit; idem quoque dicendum, si quis impingat alapam, vel fuste percutiat, & post impactam alapam, vel ictum fustis fugiat.
31. Regulariter occidere possum furem pro conservatione unius aurei.

P. Sto:z

Tribun. a

Poenite re

Eni

1. h.

32. Non solum licitum est defendere defensione occisiva, quæ actu possidemus, sed etiam ad quæ jus inchoatum habemus, & quæ nos possessuros speramus.

33. Licitum est, tam hæredi, quàm legatario contra injustè impediendum, ne vel hæreditas adeatur, vel legata solvantur, se taliter defendere, sicut & jus habenti in Cathedrali, vel præbendam contra eorum possessionem injustè impediendum.

34. Licet procurare abortum ante animationem fœtus, ne puella deprehensa occidatur, aut infametur.

35. Videtur probabile omnem fœtum, quamdiu in utero est, carere anima rationali, & tunc primum incipere eandem habere, cum paritur; ac consequenter dicendum erit, in nullo abortu homicidium committi.

36. Permissum est furari non solum in extrema necessitate, sed etiam in gravi.

37. Famuli, & famulæ domesticæ possunt occultè heris suis surripere ad compensandam operam suam, quam majorem judicant salario, quod recipiunt.

38. Non tenetur quis sub pœna peccati mortalis restituere, quod ablatum est per parva furta, quantumcunque sit magna summa totalis.

39. Qui alium movet, aut inducit ad inferendum grave damnum tertio, non tenetur ad restitutionem istius damni illati.

40. Contractus Mohatra licitus est, etiam respectu ejusdem personæ, & cum contractu retrovenditionis præviè inito, cum intentione lucri.

41. Cum numerata pecunia pretiosior sit numerandâ, & nullus sit, qui non majoris faciat pecuniam præsentem, quàm futuram, potest creditor aliquid ultra sortem à mutuatario exigere, & eo titulo ab usura excusari.

42. Usura non est, dum ultra sortem aliquid exigitur, tanquam ex benevolentia, & gratitudine debitum, sed solum si exigatur tanquam ex Justitia debitum.

43. Quidni non nisi veniale sit detrahentis auctoritatem magnam sibi noxiam falso crimine elidere?

44. Probabile est non peccare mortaliter, qui imponit falsum crimen alicui, ut suam Justitiam, & honorem defendat. Et si hoc non sit probabile, vix ulla erit opinio probabilis in Theologia.

45. Dare temporale pro spirituali non est simonia, quando temporale non datur tanquam pretium, sed duntaxat tanquam motivum conferendi, vel efficiendi spirituale; vel etiam quando temporale sic solum gratuita compensatio pro spirituali, aut econtra.

46. Et id quoque locum habet, etiamsi temporale sit principale motivum dandi spirituale; imò etiam si sit finis ipsius rei spiritualis, sic ut illud plus aestimetur, quàm res spiritualis.

Ec 3

47. Cum

47. Cùm dixit Concilium Tridentinum eos alienis peccatis communicantes mortaliter peccare, qui, nisi quos digniores, & Ecclesiæ magis utiles ipsi judicaverint, ad Ecclesias promovent, Concilium vel primò videtur per hos digniores non aliud significare velle, nisi dignitatem eligendorum sumpto comparativo pro positivo; vel secundò locutione minùs proprià ponit digniores, ut excludat indignos, non verò dignos, vel tandem loquitur tertio, quando sit concursus.

48. Tam clarum videtur, fornicationem secundùm se nullam involvere malitiam, & solùm esse malam, quia interdicta, ut contrarium omninò rationi dissonum videatur.

49. Mollities jure naturæ prohibita non est. Unde si DEUS eam non interdixisset, sæpè esset bona, & aliquando obligatoria sub mortali.

50. Copula cum conjugata, consentiente Marito, non est adulterium, adeoque sufficit in confessione dicere, se esse fornicatum.

51. Famulus, qui submissis humeris scienter adjuvat herum suum ascendere per fenestras ad stuprandum Virginem, multoties eidem subservit deferendo scalam, apertendo januam, aut quid simile cooperando, non peccat mortaliter, si id faciat metu notabilis detrimenti, putà ne à Domino malè tractetur, ne torvis oculis aspiciatur, ne domo expellatur.

52. Præceptum servandi festa non obligat sub mortali, seposito scandalo, si absit contemptus.

53. Satisfacit præcepto Ecclesiæ de audiendo sacro, qui duas ejus partes, imò quatuor simul à diversis celebrantibus audit.

54. Qui non potest recitare Matutinum & Laudes, potest autem reliquas horas, ad nihil tenetur, quia major pars trahit ad se minorem.

55. Præcepto Communionis annuæ satisficit per sacrilegam Domini manducationem.

56. Frequens confessio, & communio etiam in his, qui gentiliter vivunt, est nota prædestinationis.

57. Probabile est, sufficere attritionem naturalem, modò honestam.

58. Non tenemur confessario interroganti fateri peccati alicujus consuetudinem.

59. Licet sacramentaliter absolvere dimidiatè tantùm confessos ratione magni concursus pœnitentium, qualis v. g. potest contingere in die magnæ alicujus festivitatis, aut indulgentiæ.

60. Pœnitenti habenti consuetudinem peccandi contra legem DEI, Naturæ, aut Ecclesiæ, etsi emendationis spes nulla appareat, nec est neganda, nec differenda absolutio; dummodo ore proferat, se dolere, & proponere emendationem.

61. Potest aliquando absolvi, qui in proxima occasione peccandi versatur, quam

P. Stoz

Tribuna
Pœnitentiæ
E. H. H.

quam potest, & non vult omittere; quin imò directè & ex proposito quærit, aut ei se ingerit.

62. Proxima occasio peccandi non est fugienda, quando causa aliqua utilis, aut honesta non fugiendi occurrit.

63. Licitum est quærere directè occasionem proximam peccandi pro bono spirituali, vel temporali nostro, vel proximi.

64. Absolutionis capax est homo, quantumvis labore ignorantia Mysteriorum fidei, & etiam si per negligentiam, etiam culpabilem, nesciat Mysterium sanctissimæ Trinitatis, & Incarnationis Domini nostri JESU Christi.

65. Sufficit illa Mysteria semel credidisse.

Quicumque autem cujusvis conditionis, statûs & dignitatis illas, vel illarum aliquam conjunctim, vel divisim defenderit, vel ediderit, vel de eis disputativè publicè, aut privatim tractaverit, vel prædicaverit, nisi forsan impugnando, ipso facto incidat in excommunicationem latæ sententiæ, à qua non possit (præterquam in articulo mortis) ab alio quacunque etiam dignitate fulgente, nisi à pro tempore existente Romano Pontifice absolvi.

Intuper districtè in virtute sanctæ obedientiæ, & sub interminatione Divini Judicii prohiber omnibus Christi fidelibus, cujuscunque conditionis, dignitatis, & statûs, etiam speciali, & specialissimâ notâ dignis, ne prædictas opiniones, aut al quam ipsarum ad praxim deducant.

Tandem, ut ab injuriosis contentionibus Doctores, seu scholastici, aut alii quicumque imposterum se absterneant, & ut paci, & charitati consulatur, idem Sanctissimus in virtute sanctæ obedientiæ eis præcipit, ut tam in libris imprimendis, ac manuscriptis, quam in Thesibus, disputationibus ac prædicationibus caveant ab omni censura, & nota, nec non à quibuscunque conviciis contra eas propositiones, quæ adhuc inter Catholicos hinc inde controversantur, donec à S. Sede recognitæ super iisdem propositionibus Judicium proferatur.

Franciscus Richardus Sanctæ Romanæ & Universalis
Inquisitionis Notarius.

Loco (+) Sigilli.

Anno

P. Stoz

Tribunale
Poenitentiae
Eius
S. H.

Anno à Nativitate D. N. JESU CHRISTI millesimo sexcentesimo septuagesimo nono, Indictione secunda, die verò 4. mensis Martii, Pontificatus autem Sanctiss. in Christo Patris & D. N. D. Innocentii Divinâ Providentiâ Papa XI. anno tertio, supra dictum Decretum affixum, & publicatum fuit ad valvas Basilicae Principis Apostolorum, Cancellaria Apostolica, ac in acie Campi Flora, ac in aliis locis solitis & consuetis Urbis per me Franciscum Perinum ejusdem Sanctiss. D. N. Papa. & Sanctissima Inquisitionis Cursorem.

ROMÆ ex Typographia Reverendæ Camerae Apostolicæ. M. DC. LXXIX.

IN-